

Raport z wykonania
„Programu ochrony środowiska dla
powiatu kościerskiego na lata
2004-2007 z uwzględnieniem
perspektywy na lata 2008-2011”
i
„Programu ochrony środowiska
dla powiatu kościerskiego na lata
2008-2011 z uwzględnieniem
perspektywy na lata 2012-2015”
za lata 2007-2008

Autorzy opracowania:

1. Maja Greinke – Wydział Ochrony Środowiska
2. Izabela Lubecka – Wydział Ochrony Środowiska

Spis treści

1. Wstęp	3
1.1. Podstawa prawna wykonania opracowania	3
1.2. Materiały źródłowe	3
2. Realizacja programu ochrony środowiska	4
2.1. Cele i kierunki ochrony środowiska określone w programach ochrony środowiska	4
2.1.1. Gospodarka wodno-ściekowa	4
2.1.2. Powietrze atmosferyczne i hałas	4
2.1.3. Ochrona i rozwój obszarów chronionych	6
2.1.4. Gospodarka rybacka	6
2.1.5. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo	6
2.1.6. Ochrona lasów	7
2.2. Opis zrealizowanych zadań	7
3. Podsumowanie i wnioski	11

1. Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest określenie stopnia realizacji zadań i osiągnięcia zamierzonych celów za lata 2007-2008, założonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Kościerskiego na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011” i w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Kościerskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”.

Raport przedstawia postępy z wykonania poszczególnych zadań zapisanych w Programach oraz wskazuje sposoby finansowania wykonywanych zadań.

1.1. Podstawa prawna wykonania opracowania

Art. 17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. nr 25 Poz. 150 ze zmianami) zobowiązał organy wykonawcze poszczególnych szczebli administracji Państwa, w tym powiatu, do sporządzenia programów ochrony środowiska. Uchwałą nr XII/72/2003 z dnia 30 grudnia 2003 roku Rada Powiatu Kościerskiego przyjęła „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kościerskiego na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011” natomiast uchwałą nr XXIV/32/2008 z dnia 27 czerwca 2008 roku Rada Powiatu Kościerskiego przyjęła „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kościerskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015”. Program Ochrony Środowiska przedstawia szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na analizowanym terenie, obejmuje zagadnienia z zakresu ochrony wód, powietrza, powierzchni ziemi i środowiska akustycznego. Zagadnienia dotyczące gospodarki odpadami zostały zawarte w odrębnym opracowaniu – Planie Gospodarki Odpadami.

Zgodnie z art. 18 ust. 2, cytowanej wyżej ustawy Prawo ochrony środowiska z realizacji programu ochrony środowiska organ powiatu powinien sporządzać, co 2 lata raport, który przedstawia się Radzie Powiatu.

Okres sprawozdawczy obejmuje okres od stycznia 2007 roku do grudnia 2008 roku.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury raportu z realizacji powiatowego programu ochrony środowiska.

1.2. Materiały źródłowe

W raporcie wykorzystano następujące źródła:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 25. poz. 150 ze zmianami),
- „Raport o stanie środowiska w Województwie Pomorskim w roku 2007 (WIOŚ)”,
- „Raport o stanie środowiska w Województwie Pomorskim w roku 2008 (WIOŚ)”,
- dane własne – będące w posiadaniu Starostwa Powiatowego w Kościerzynie,
- sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Środowiska Gmin Lipusz, Liniewo,
- roczne sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku,
- lista przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska zrealizowanych w latach 2007-2008 – ankieta z gmin.

2. Realizacja programu ochrony środowiska

2.1. Cele i kierunki ochrony środowiska określone w programach ochrony środowiska

Przyjęte cele i kierunki ochrony środowiska w powiatowych programach realizowane są w zakresie:

- jakości wód i stosunków wodnych,
- rolnictwa,
- gospodarki odpadami,
- powietrza atmosferycznego i hałasu,
- inne.

W kolejnych punktach przedstawiono szczegółowe zadania, które zawarte były w programach ochrony środowiska, do realizacji w poszczególnych dziedzinach.

2.1.1. Gospodarka wodno-ściekowa

W ramach realizacji planu gospodarki ściekowej przewidywano:

- rozbudowę sieci kanalizacyjnej na terenie wszystkich gmin powiatu kościerskiego,
- modernizację sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Kościerzyna,
- budowę oczyszczalni ścieków w gminie Stara Kiszewa,
- modernizację oczyszczalni ścieków w gminach: Kościerzyna i Liniewo,
- likwidację oczyszczalni ścieków w gminie Dziemiany,
- budowę, modernizację i likwidację zakładowych oczyszczalni ścieków,
- budowę przydomowych oczyszczalni ścieków,
- likwidację lokalnych zbiorników bezodpływowych z podłączeniem posesji do sieci kanalizacyjnej,
- budowę zbiorników na gnojowicę.

W ramach realizacji programu w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidywano:

- poprawę zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin poprzez:
 - budowę sieci wodociągowej na terenie miasta Kościerzyna oraz w gminach: Kościerzyna, Karsin, Nowa Karczma, Lipusz, Dziemiany i Stara Kiszewa,
 - modernizację systemu wodociągowego na terenie miasta Kościerzyna oraz w gminach: Nowa Karczma, Dziemiany i Stara Kiszewa,
 - modernizację zakładowych sieci wodociągowych,
- budowę ujęć wody w gminach: Karsin i Liniewo,
- modernizację istniejących ujęć wody na terenie miasta Kościerzyna oraz w gminach: Karsin, Nowa Karczma, Dziemiany i Stara Kiszewa oraz stacji uzdatniania wody w celu dostosowania jakości wody do picia do standardów UE,
- modernizację zakładowych ujęć wody,
- likwidację ujęć wody w gminie Nowa Karczma,
- likwidację nieczynnych otworów studziennych na terenie gminy Nowa Karczma,
- stworzenie bazy danych i systemu wymiany informacji z zakresu gospodarki wodnej na obszarze powiatu kościerskiego.

2.1.2. Powietrze atmosferyczne i hałas

W ramach ochrony powietrza przewidywano:

- opracowywanie programu ochrony powietrza dla kościerskiej strefy, w której przekroczone zostały poziomy zanieczyszczeń w powietrzu oraz wdrażanie działań naprawczych,
- budowę obwodnicy wokół miasta Kościerzyna,

- ograniczenie zbędnego ruchu pojazdów wysokotonażowych na terenie miasta Kościerzyna,
- wsparcie budowy infrastruktury rowerowej: budowa nowych tras rowerowych,
- promowanie i wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu (m.in. rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego, transportu towarowego multimodalnego, poprawa organizacji i logistyki transportu, wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza tereny silnie zurbanizowane, zintegrowane systemy zarządzania ruchem ulicznym, itd.) przede wszystkim na obszarach wymagających działań naprawczych w zakresie ochrony powietrza,
- rewitalizację i rozwój infrastruktury i transportu kolejowego, przywracanie zawieszonych i zlikwidowanych przewozów pasażerskich oraz przewozu ładunków koleją,
- rozwój i modernizację systemów infrastruktury ciepłej z wykorzystaniem nowoczesnych energooszczędnych urządzeń i technologii, także w połączeniu ze zmianą nośników energii z kopalnych paliw stałych na paliwa przyjazne środowisku, jak również współspalanie biomasy,
- modernizację i budowę systemów ciepłych, w tym przyłączenie do sieci c.o. nowych odbiorców,
- preferowanie w gminnych założeniach do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe zmian struktury zużycia paliw, w tym przede wszystkim wykorzystania biomasy jako źródła zaopatrzenia w ciepło terenów wiejskich,
- wykonanie inwentaryzacji podmiotów prowadzących działalność powodującą emisje uciążliwych zapachów szkodliwych dla zdrowia lub pogarszających jakość i komfort życia mieszkańców, albo warunki bytowe mieszkańców,
- rozwój sieci monitoringu powietrza w zakresie wynikającym z corocznej oceny jakości w strefach, głównie w zakresie pyłów PM10 i PM2,5, benzenu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu oraz metali ciężkich i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych,
- prowadzenie kampanii i wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz przeciwdziałania spalaniu odpadów w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach oraz na rzecz przeciwdziałania wypalaniu traw i ograniczaniu emisji wtórnej,
- wspieranie przedsięwzięć dotyczących korzystania z ekologicznych źródeł energii w gospodarstwach indywidualnych.

W ramach ochrony środowiska przed hałasem przewidywano:

- kontynuację oceny stanu akustycznego środowiska dla miast zagrożonych hałasem oraz dla terenów poza aglomeracjami, pozostających pod niekorzystnym wpływem akustycznym dróg, linii kolejowych i lotnisk, wskazanych w przepisach prawa,
- podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym w obszarach zamieszkałych (budowa obwodnic, modernizacja nawierzchni, budowa ekranów akustycznych, nasadzenia zieleni, poprawa izolacji akustycznej budynków, rewitalizacja odcinków linii kolejowych i wymiana taboru na mniej hałaśliwy, rozwój atrakcyjnego transportu zbiorowego oraz sieci dróg rowerowych),
- egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w sektorze gospodarczym przez organy ochrony środowiska,
- zapewnienie przestrzegania w planowaniu przestrzennym zasady strefowania - lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasowej, oddzielania ich obszarami zieleni oraz eliminowania zabudowy mieszkaniowej z obszarów oddziaływania hałasu komunikacyjnego; egzekwowanie zapisów w planach miejscowych ustalających poziomy natężenia hałasu,
- prowadzenie dalszych pomiarów natężenia hałasu w otoczeniu dróg, linii kolejowych, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

2.1.3. Ochrona i rozwój obszarów chronionych

W ramach projektu sieci NATURA 2000 przewidywano racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi, w szczególności poprzez:

- poprawę zwartości przestrzennej lasów i zwiększenie ich powierzchni, wzrost różnorodności biologicznej i zwiększenie odporności ekosystemów leśnych,
- aktywną ochronę zasobów przyrodniczych oraz walorów krajobrazu rolniczego i rejonów rekreacyjnych,
- wzmocnienie spójności i ciągłości przestrzennej systemu obszarów chronionych powiatu,
- zapobieganie degradacji i rewitalizacja krajobrazu pojezierzy,
- zwiększenie powierzchni terenów objętych ochroną rezerwatową i innymi formami indywidualnej ochrony przyrody.

W ramach ochrony ostoi przewidywano:

- weryfikację przedstawionego projektu sieci NATURA 2000,
- uzupełnienie sieci o kolejne udokumentowane obszary (tj. fragmenty Kaszubskiego Parku Krajobrazowego),
- prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej i edukacyjnej wśród podmiotów związanych z siecią, tj. służb parków krajobrazowych i narodowych – które powinny bezpośrednio nadzorować jej wprowadzanie i funkcjonowanie, administracji lasów państwowych, która będzie wdrażać zasady proekologicznego gospodarowania na większości obszarów „naturowych” regionu, rolników i gestorów bazy rekreacyjnej - którzy także będą musieli przestrzegać przepisów ochronnych w obrębie sieci, a jednocześnie będą mogli być beneficjentami korzyści płynących z jej istnienia, samorządów i społeczności lokalnych, które będą musiały harmonizować opracowanie i wdrażanie planów zagospodarowania przestrzennego z zasadami ochrony i użytkowania ostoi NATURY 2000,
- opracowanie katalogu działań dla w/w podmiotów,
- upowszechnianie metod planowania i zarządzania ekosystemowego,
- opracowanie kilkuletniej projekcji kosztów wdrażania i funkcjonowania sieci NATURA 2000 w powiecie oraz określenie wpływu tych procesów na ochronę obszarów „nienaturowych”.

2.1.4. Gospodarka rybacka

W ramach ochrony flory i fauny przewidywano:

- ochronę siedlisk przyrodniczych,
- inwentaryzację stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
- podjęcie próby objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego wybranych obszarów,
- podjęcie próby objęcia ochroną w formie pomników przyrody wybranych obiektów,
- monitoring przyrodniczy,
- edukację przyrodniczą,
- zapobieganie przegradzaniu rzek stałymi budowlami piętrzącymi poprzez budowę przepławek dla ryb,
- prowadzenie gospodarki rybackiej w obwodach rybackich w sposób racjonalny,
- zapewnienie ochrony zasobów ryb bytujących w obwodach rybackich.

2.1.5. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo

W ramach ochrony gruntów rolnych przewidywano:

- objęcie zalesieniem gruntów rolnych o niskiej przydatności produkcyjnej,
- zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach cennych przyrodniczo,

- upowszechnianie stosowania Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej w zakresie prawidłowego stosowania i składowania płynnych odchodów zwierzęcych oraz nawozów.

2.1.6. Ochrona lasów

W ramach ochrony lasów przewidywano:

- racjonalne przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne,
- monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki),
- doskonalenie zasad i mechanizmów użytkowania obszarów leśnych,
- dostosowanie lasów do wypełniania zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych,
- doskonalenie rozwiązań techniczno-finansowych zapewniających trwałość ekosystemów leśnych,
- sterowane udostępnianie lasów społeczeństwu,
- wprowadzanie bezpiecznych dla środowiska technologii prac leśnych,
- przygotowanie podstaw do rozszerzenia zakresu zalesień:
 - weryfikacja klasyfikacji gruntów,
 - ustalenie lokalizacji zalesień i zadrzewień w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- zwiększenie bioróżnorodności lasów poprzez przebudowę monokultur sosnowych.

2.1.7 Ochrona zasobów kopalin

W ramach ochrony kopalin przewidywano:

- wspieranie rozwoju poszukiwania kopalin użytecznych poprzez stymulowanie koncentracji prac poszukiwawczych na kluczowych surowcach i najbardziej perspektywicznych obszarach kraju, usprawnianie dostępu do informacji geologicznej oraz aktywną promocję organizowanych przetargów,
- uwzględnienie w studium uwarunkowań i planów zagospodarowania przestrzennego wszystkich znaczących złóż w granicach ich udokumentowania,
- rekultywację terenów poeksploatacyjnych, głównie w kierunku leśnym i wodno – leśnym.

2.2. Opis zrealizowanych zadań

Ze wszystkich założonych w Programie Ochrony Środowiska zadań zrealizowano:

Gmina Dziemiany wybudowała kanalizację sanitarną w miejscowości Dziemiany i Trzebuń. Inwestycję sfinansowano ze środków własnych gminy, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku oraz Ekofunduszu. W celu poprawy jakości wód dofinansowano ze środków gminnych budowę 7 przydomowych oczyszczalni ścieków (koszt 7 420 zł), zlikwidowano 49 lokalnych zbiorników bezodpływowych i podłączono przedmiotowe posesje do sieci kanalizacji sanitarnej.

Gmina Lipusz wybudowała sieć wodociągową i kanalizacyjną obejmującą ulice: Młyńską (część), Krótką, Jaśminową, Spacerową, Wrzosową, Dębową, Sosnową, Topolową, Wąską, Strażaków, Brzozową, Rogali, Lipową (część), Wyzwolenia, Sędzickiego. W miejscowości Gostomko, w celu poprawy zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy, dokonano rozbudowy ujęcia wód podziemnych poprzez budowę drugiej studni, która eksploatowana jest w ramach zatwierdzonych zasobów w ilości 12,5 m³/h przy depresji 13,0 m.

Nadleśnictwo Lipusz utworzyło w czerwcu 2008 roku nową trasę rowerową pn. „Pętla Matka Tuskowy” o długości 9 km, wyposażoną w tablice dydaktyczne dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody. W 2008 roku powstała także ścieżka przyrodnicza łącząca Lipusz z Wdzydzami Kiszewskimi o długości około 20 km. Trasa przebiega przez miejscowości Lipusz, Płocice, Loryniec, Czarlina, Wdzydze Kiszewskie. Poza walorami przyrodniczymi ukazuje ciekawe elementy kulturowe i historyczne Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Ścieżka ta powstała ze środków Nadleśnictwa Lipusz, Zarządu Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego oraz własnych gminy. Koszt powyższej inwestycji wyniósł 11 750 zł.

Gmina Nowa Karczma zrealizowała szereg zadań m.in. rozbudowę sieci kanalizacyjnej w miejscowości Nowy Barkoczyn i Lubań. Ze środków własnych i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku zmodernizowano oczyszczalnię ścieków w Lubaniu. W celu poprawy zaopatrzenia ludności w wodę, wybudowano sieć wodociągową w miejscowości Skrzydłowo – Skrzydłówko, Grabówko, Grabówko – Rekownica, Szumleś Szlachecki i Szumleś Królewski o łącznej długości 8,4 km oraz zmodernizowano sieć w Nowej Karczmie.

Ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Gdańsku w 2007 r. Spółdzielnia Mieszkańców „Lubianka” w Lubaniu uzyskała dofinansowanie w wysokości 90 000 zł na modernizację kotłowni osiedlowej.

Na terenie gminy Nowa Karczma powstała trasa rowerowa „Skok w Naturę” Nowa Karczma – Szumleś, o długości 11 km. Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie wiedzy mieszkańców, turystów o obszarach chronionych występujących na terenie gminy, walorach turystycznych. Teren, na jakim realizowany jest projekt, w dużym stopniu obejmuje obszary chronione. Trasa przebiega przez Przywidzki Obszar Chronionego Krajobrazu i Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wietcisy, który obejmuje obszar Natura 2000 PLH 220009 Doliny Środkowej Wietcisy.

Gmina Miejska Kościerzyna rozbudowała sieć kanalizacyjną na terenie miasta na odcinku 16 434 m obejmując swym zasięgiem m.in. Osiedle Kościerzyna Zachód, Kościerzyna Wschód oraz Plebanka. W latach 2007-2008 rozbudowano także sieć wodociągową, jej długość wzrosła o 5112 m. Inwestycję sfinansowano ze środków własnych gminy, Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W celu poprawy zaopatrzenia ludności w wodę modernizacji poddane zostało ujęcie wód podziemnych. Zadanie to sfinansowano ze środków PWiK „Wodociągi Kościerskie” spółka z o.o.

Na terenie miasta zlikwidowano lokalne zbiorniki bezodpływowe z podłączeniem posesji do sieci kanalizacyjnej w ilości 94 sztuk, ponadto przyłączono do sieci C.O. 15 nowych odbiorców.

W ramach ochrony powietrza na terenie Zakładu Energetyki Ciepłej KOSPEC w Kościerzynie przy ul. Świętopętka dokonano modernizacji infrastruktury ciepłej poprzez zainstalowanie nowego kotła na biomasę (typu AK-150S). Inwestycję sfinansowano ze środków gminy miejskiej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, jej koszt wyniósł 43 870 zł. W roku 2006 zmodernizowano kotły WR-5 (2 szt.), przystosowując je do współspalania węgla z biomasą, przeprowadzono modernizację i budowę systemów ciepłych, w tym przyłączenie do sieci c.o. nowych odbiorców.

W ramach porządkowania systemów melioracyjnych przeprowadzono na terenie miasta konserwację rowów melioracyjnych. Działanie to sfinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, poniesione koszty wyniosły 60 tyś. zł.

Gmina Kościerzyna zrealizowała m.in. rozbudowę sieci kanalizacyjnej w miejscowości Wielki Klincz, Łubiana, Kaliska, Dobrogoszcz i Mały Klincz. Ze środków własnych gminy zmodernizowano oczyszczalnię ścieków we Wdzydzach Kiszewskich, koszt modernizacji wyniósł 658 tyś. zł. W celu zaopatrzenia ludności w wodę, wybudowano sieć wodociągową w miejscowości Wielki Klincz, Mały Klincz, Nowy Klincz, Łubiana, Kłobuczyno, Skorzewo.

Gmina Kościerzyna uzyskała ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska dofinansowanie w wysokości 6 000 zł na przystosowanie świetlicy wiejskiej w Grzybowie do pełnienia roli placówki edukacji ekologicznej.

W publikacji gminnej „Gminek” przeprowadzono kampanie na rzecz przeciwdziałania spalaniu odpadów w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach oraz na rzecz przeciwdziałania wypalaniu traw i ograniczaniu emisji wtórnej. Ponadto Straż Gminna przeprowadzała na terenie gminy kontrole dotyczące przestrzegania przepisów prawa w powyższym zakresie.

Gmina Karsin w celu zaopatrzenia ludności w wodę wybudowała sieć wodociągową w miejscowości Wiele przy ulicy Podleśna i Chełmicka.

Gmina Liniewo dokonała modernizacji ujęcia wody w miejscowości Lubieszyn, które dostarcza wodę do gospodarstw Lubieszyna, Lubieszynka, Płacht, Liniewskich Gór, Sobącza i Chrtowa. Koszt wykonania 40 metrowego otworu wraz z założeniem filtrów, podłączeniem i wykonaniem obudowy wyniósł 75,2 tyś zł. Ponadto w celu zaopatrzenia ludności w wodę, rozbudowano sieć wodociągową w Garczynie i Liniewie oraz kanalizacyjną w Orlu. W 2008 roku dokonano na oczyszczalni w Orlu wymiany dyfuzorów na kwotę 18,4 tyś zł. Wymiana dyfuzorów była konieczna ze względu na optymalizację napowietrzania a tym samym poprawy jakości ścieków oczyszczonych.

Gmina Stara Kiszewa zrealizowała budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w miejscowości Zamek Kiszewski i Chwarzno. Inwestycję sfinansowano ze środków własnych gminy oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. W latach 2007-2008 na powyższe zadania wydano 3,3 mln zł.

W celu ochrony powietrza atmosferycznego w budynku szkolnym w Starej Kiszewie dokonano modernizacji infrastruktury ciepłej. Budynek wyposażono w kotłownię na biomasę, sfinansowaną z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Starostwo Powiatowe w Kościerzynie przeprowadziło w 2007 roku modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków oraz rozbudowę istniejącej sieci kanalizacyjnej przy Powiatowym Centrum Młodzieży w Garczynie. Inwestycję sfinansowano ze środków własnych oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, a łączny koszt zadania wyniósł 777 603 zł.

Z danych uzyskanych z Nadleśnictwa Kościerzyna wynika, że w latach 2007-2008 zalesiono 38,69 ha gruntów (w tym 11,41 ha gruntów zdegradowanych i 27,28 ha gruntów porolnych). Koszt zalesienia powyższych terenów wyniósł 96,72 tyś zł.

Nadleśnictwo Lipusz i Kościerzyna w latach 2007-2008 otrzymały dofinansowanie na usuwanie odpadów oraz likwidację nielegalnych miejsc składowania odpadów w terenie granic swojego działania. Działanie to sfinansowano ze środków własnych, Powiatowego oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

W celu odbudowy populacji zająca szaraka (*Lepus europeus*) uzyskane zostało dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska przez:

- Koło Łowieckie „Nemrod” w kwocie 12 000 zł (w 2007 i 2008 r.),

- Koło Łowieckie „Dzik” w kwocie 6 000 zł (w 2007 r.).

W celu zarybiania jezior kaszubskich ginącymi gatunkami ryb Zakłady Rybackie „Wdzydze” sp. z o.o. uzyskały na ten cel w latach 2007 - 2008 dofinansowanie w wysokości 40 000 zł.

Na zlecenie Starostwa Powiatowego w Kościerzynie zostały wykonane uproszczone plany urzędzenia lasu, stanowiące szczegółowy leśny plan gospodarczy, opracowany w celu doskonalenia rozwiązań techniczno-finansowych zapewniających trwałość ekosystemów leśnych, na których sporządzenie wydano w latach 2007-2008 – 274 215,73 zł.

Na terenie powiatu, Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku, przeprowadził roboty konserwacyjne na:

- ciekach: Struga Czerniki, Struga Niedamowo, Leniwka, Raknica, Pieliska, Struga Konitop, Mała Czarna Woda, położonych w gminach Dziemiany, Kościerzyna, Lipusz, Stara Kiszewa, Nowa Karczma - prace konserwacyjne polegające na mechanicznym i ręcznym okoszeniu dna i skarp;
- rzecze Mała Wierzycy w km 5+800 - 4+400, 8+050-11+300 w gminie Stara Kiszewa - prace konserwacyjne polegające na mechanicznym odmuleniu koryta rzeki;
- ciek Struga Konitop - oczyszczenie rurociągu o średnicy 60 cm w miejscowości Szklana Huta - konserwacja gruntowa.

W Powiatowym programie ochrony środowiska do zadań przewidzianych do zrealizowania przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku należała naprawa koryta rzeki Wdy, Wierzycy oraz Więcisy. Z danych uzyskanych od RZGW w Gdańsku wynika, iż udrożniono koryta:

- rzeki Wdy w Gminie Lipusz oraz Dziemiany, zadanie sfinansowane zostało ze środków własnych RZGW – 119 644,00 zł;
- rzeki Wierzycy w Gminie Kościerzyna i Nowa Karczma, zadanie sfinansowane zostało ze środków własnych RZGW – 65 400,00 zł;
- rzeki Więcisy w Gminie Liniewo, zadanie sfinansowane zostało ze środków własnych RZGW – 12 300,00 zł.

Przy współudziale pracowników Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego oddział Kościerzyna prowadzono szkolenia rolników pod kątem rozwiązywania problemów ekologicznych, finansowania inwestycji proekologicznych z wykorzystaniem środków UE na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, rozwoju gospodarstw ekologicznych, usuwania pokryć dachowych z płyt azbestowo – cementowych oraz zagospodarowania odpadów niebezpiecznych powstających w gospodarstwach rolnych, metody tlenowej fermentacji obornika. Najwięcej szkoleń w latach 2007-2008 zrealizowano w temacie „Dostosowanie gospodarstw do standardów wynikających z „Zasady wzajemnej zgodności”, a w szczególności w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i zdrowotności roślin, dobrostanu zwierząt, ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa pracy” - 19 szkoleń.

Do głównych form edukacji ekologicznej realizowanych przez Zarząd Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego należą zajęcia stacjonarne i terenowe organizowane w Izbie Edukacyjnej i Zielonej Szkole w Schodnie, oraz zajęcia dydaktyczne na ścieżkach przyrodniczych parku krajobrazowego. W latach 2007-2008 odbyło się ich około 500. Na terenie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego przeprowadzono także inwentaryzację stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt, sfinansowaną ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Na terenie powiatu kościerskiego prowadzone były działania ekologiczne takie jak:

- sejmik ekologiczny w Zespole Szkół w Nowej Karczmie pt. „Osobliwości przyrody Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego i powiatu kościerskiego” (w 2007 roku),
- sejmik ekologiczny w Zespole Szkół z Grabowie pt. „Klimat w potrzebie - odnawialne źródła energii” (w 2008 roku),

- konkursy: „Poznajemy Parki Krajobrazowe” ok. 90 uczestników oraz „Bioróżnorodność i formy ochrony przyrody w Polsce”- ok. 30 uczestników,
- zadanie pn. „Żyj zdrowo w zgodzie z naturą”, celem którego było podnoszenie wiedzy o środowisku naturalnym, jego ochronie, zasobach wśród mieszkańców gminy Lipusz. Realizacja zadania polegała na wykonaniu badań jakości wody pitnej z indywidualnych ujęć oraz współorganizację festynu ekologicznego,
- zadanie pn. „Czyste środowisko zdrowy człowiek”, celem którego jest podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców na temat konieczności selektywnej zbiórki odpadów. W ramach projektu zorganizowano konkursy plastyczne i fotograficzne dla uczniów szkół w Lipuszu i Tuskowach,
- „Dzień Ziemi” coroczna akcja proekologiczna organizowana z Ligą Ochrony Przyrody; grupa docelowa: przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych oraz gimnazjalnych,
- „Sprzątanie Świata” coroczna akcja proekologiczna organizowana z okazji Światowego Dnia Sprzątania Świata; grupa docelowa: uczniowie szkół podstawowych oraz gimnazjum.

Starostwo Powiatowe w Kościerzynie przy współudziale Zarządu Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego przeprowadziło w roku 2007 akcję edukacyjną pn. „Pomorskie dymy - by nauka nie poszła w las a plastiki do pieca”, której zamierzeniem było rozwinięcie wrażliwości na problemy środowiska wśród młodzieży i jej otoczenia, poprzez zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa odnośnie: właściwego postępowania z odpadami oraz konsekwencji płynących z ich spalania. W ramach zajęć szkolnych zorganizowano interaktywne warsztaty ekologiczne w Izbie edukacyjnej znajdującej się przy Zarządzie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Wzięło w nich udział ponad 150 uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W trakcie zajęć przedstawiono uczestnikom prezentację multimedialną pt. „Skutki oraz zagrożenia jakie niesie za sobą spalanie odpadów w paleniskach domowych dla środowiska i zdrowia ludzi”. Młodzież przeszkolono w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami, przekazano jej informacje na temat szkodliwości spalania substancji w domowych piecach oraz uświadomiono, jaki jest stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w Kościerzynie. Po warsztatach odbyły się wyjazdy do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Łężycy, stanowiącego wielofunkcyjną stację unieszkodliwiania odpadów. Działanie to finansowane było ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku oraz własnych powiatu, jego koszt wyniósł 6,5 tyś zł.

Na szczeblu powiatowym odbyły się w latach 2007 - 2008 eliminacje edycji dwóch konkursów „Piękna Wieś”, organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w trzech kategoriach: wieś, zagroda rolnicza, zagroda nierolnicza. Główną ideą konkursu jest poprawa estetyki i stanu środowiska naturalnego pomorskich wsi, podejmowanie przez mieszkańców wspólnych inicjatyw na rzecz poprawy walorów estetycznych swojego miejsca zamieszkania.

W tabeli nr 1 niniejszego opracowania zawarto listę przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w latach 2007-2008.

3. Podsumowanie i wnioski

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kościerskiego na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011” i „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kościerskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015” stanowią podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Powiecie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach, od krajowego do gminnego, jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła

skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

W niniejszym opracowaniu zostały przedstawione zadania realizowane na terenie powiatu, w ramach przyjętego programu. W raportowanym okresie realizowane były w głównej mierze projekty związane z gospodarką wodno – ściekową, przede wszystkim rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej. Nakłady finansowe poniesione na budowę i modernizację sieci wodociągowej wyniosły ponad 2,2 mln zł, natomiast w budowę sieci kanalizacyjnej zainwestowano około 7,2 mln zł.

W latach 2007-2008 na terenie powiatu prowadzone były także działania mające na celu kształtowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców, w szczególności wśród młodzieży.

Starostwo Powiatowe, oprócz realizowanych zadań podstawowych, było inicjatorem projektów i programów proekologicznych o zasięgu ogólnopowiatowym, tj. przekazano środki z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację:

- zadań propagujących działania proekologiczne w szkołach,
- przedsięwzięć związanych z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które zostały zrealizowane w omawianym okresie. Szeregu zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska Powiatu Kościerskiego, nie udało się zrealizować. Wynikać to może w głównej mierze z braku środków finansowych na ich wykonanie.

Tabela 1. Lista przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska zrealizowanych w latach 2007 –2008.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Poniesione koszty w tys. PLN w latach 2007-2008	Źródła finansowania
<i>Jakość wód i stosunki wodne</i>				
1	Naprawa koryta i udrożnienie rzeki Wdy	RZGW Gdańsk	119, 64	środki własne
2	Naprawa koryta i udrożnienie rzeki Wierzycy	RZGW Gdańsk	65,40	środki własne
3	Naprawa koryta i udrożnienie rzeki Wierzycy	RZGW Gdańsk	12, 30	środki własne
4	Budowa sieci wodociągowej	UM Kościerzyna	168,89	EFRR, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne, PWiK "Wodociągi Kościerskie" Sp. z o.o. w Kościerzynie
		UG Dziemiany (Dziemiany, Kalisz)	b.d.	b.d.
		UG Karsin (Wiele)	18,0	środki własne
		UG Kościerzyna	134,0	środki własne
		UG Liniewo (Garczyn)	16,5	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Poniesione koszty w tys. PLN w latach 2007-2008	Źródła finansowania
		UG Lipusz	485,2	środki własne
		UG Nowa Karczma	472,60	środki własne
		UG Stara Kiszewa (Zamek Kiszewski, Chwarzno)	845,51	środki własne
5	Modernizacja sieci wodociągowej	UM Kościerzyna	187,46	PWiK "Wodociągi Kościerskie" Sp. z o.o. w Kościerzynie
		UG Nowa Karczma	30,0	środki własne
6	Budowa ujęć wody	UG Lipusz (Gostomko)	118,0	środki własne
7	Modernizacja ujęć wody	UM Kościerzyna	44,03	PWiK "Wodociągi Kościerskie" Sp. z o.o. w Kościerzynie
		UG Nowa Karczma (Liniewko Kościerskie)	1461,26	środki własne, WFOŚiGW
		UG Liniewo (Lubieszyn)	75,2	środki własne
		Starostwo Powiatowe w Kościerzynie	777,6	środki własne, WFOŚiGW

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Poniesione koszty w tys. PLN w latach 2007-2008	Źródła finansowania
8	Budowa sieci kanalizacyjnej	UM Kościerzyna	57,51	EFRR, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne, PWiK "Wodociągi Kościerskie" Sp. z o.o. w Kościerzynie
UG Dziemiany (Dziemiany, Trzebuń, Piechowice)		1931,1	środki własne WFOŚiGW, Fundacja Ekofundusz	
UG Kościerzyna		4779,7	środki własne, RPO	
UG Liniewo		14,0	środki własne	
UG Lipusz		1220,6	środki własne, WFOŚiGW, EkoFundusz	
UG Nowa Karczma		1500,0	środki własne, WFOŚiGW	
UG Stara Kiszewa		2473,61	środki własne, WFOŚiGW	
9	Modernizacja oczyszczalni ścieków	UM Kościerzyna	675,75	EFRR, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki własne, PWiK "Wodociągi Kościerskie" Sp. z o.o. w Kościerzynie

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Poniesione koszty w tys. PLN w latach 2007-2008	Źródła finansowania
		UG Kościerzyna	658,0	środki własne
		UG Lipusz	485,5	środki własne
		UG Nowa Karczma	565,0	środki własne
10	Likwidacja zbiorników bezodpływowych i przyłącze do sieci kanalizacyjnej	UG Stara Kiszewa	b.d.	mieszkańcy
		UG Karsin	b.d.	środki własne
		UG Nowa Karczma	b.d.	b.d.
<i>Powietrze atmosferyczne</i>				
11	Budowa ścieżek rowerowych	Nadleśnictwo Lipusz, WPK, UG Lipusz	11,75	Nadleśnictwo Lipusz, WPK, środki własne
		UG Nowa Karczma (Nowa Karczma – Szumleś)	10,91	WFOŚiGW, środki własne
12	Modernizacja systemu ogrzewania, w tym modernizacja sieci c.o. i podłączenie nowych użytkowników	UG Stara Kiszewa (budynek szkolny Stara Kiszewa – kotłownia na biomasę)	980,0	NFOŚiGW

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Poniesione koszty w tys. PLN w latach 2007-2008	Źródła finansowania
		UM Kościerzyna	280,00	WFOŚiGW, środki własne
		UG Kościerzyna	6,0	WFOŚiGW
		Spółdzielnia Mieszkańców „Lubnianka”	90,0	WFOŚiGW
13	Realizacja centralnych źródeł ciepła w gminach w oparciu o wykorzystanie biomasy oraz skojarzenie układów cieplnych i elektrycznych	ZEC KOSPEC	43,87	WFOŚiGW, środki własne
14	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	P.P.H.U.POLIPACK Spółka Jawna, Zakład Prefabrykacji Betonu „MARGO”	b.d.	b.d.
15	Renowacja szlaku pieszego „Kręgi kamienne”	UG Lipusz, PTTK Oddział Regionalny Gdańsk	0,5	środki własne
<i>Przyroda i krajobraz</i>				
16	Realizacja projektu „Czynna ochrona przyrody planowanego rezerwatu przyrody Czarna Woda – Trzebiocha”	ZWPK	b.d.	EkoFundusz, WFOŚiGW, ZWPK

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Poniesione koszty w tys. PLN w latach 2007-2008	Źródła finansowania
17	Podjęcie próby objęcia ochroną rzadkich i ginących gatunków roślin i zwierząt na terenie WPK	ZWPK	10,0	WFOŚiGW
18	Prowadzenie inwentaryzacji i przygotowano dokumentację szczegółową form ochrony przyrody	ZWPK	3,02	WFOŚiGW
19	Prowadzenie inwentaryzacji stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt	ZWPK	13,5	WFOŚiGW
20.	Odbudowa populacji zająca szaraka	Koła Łowieckie	18,0	WFOŚiGW
<i>Rolnictwo i leśnictwo</i>				
21	Zarybianie jezior	Zakłady Rybackie Wdzydze sp. z o.o.	40,0	WFOŚiGW
22	Zalesianie gruntów porolnych	Nadleśnictwo Kościerzyna,	68,2	środki własne
23	Zalesianie gleb zdegradowanych	Nadleśnictwo Kościerzyna	28,5	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Poniesione koszty w tys. PLN w latach 2007-2008	Źródła finansowania
24	Porządkowanie systemów melioracyjnych	UM Kościerzyna	60,0	GFOŚiGW
		UG Lipusz ZMiUW (konserwacja dna i skarp rzeki Struga Konitop)	23,05	ZMiUW
		UG Stara Kiszewa (remonty przepustów)	15,0	środki własne
25	Wykonanie uproszczonych planów urządzenia lasu	Starostwo Powiatowe w Kościerzynie	274,2	PFOŚiGW, środki własne
<i>Edukacja ekologiczna</i>				
26	Edukacja ekologiczna szkolna	Urząd Miasta Kościerzyna	10,0	GFOŚiGW
		UG Lipusz	b.d.	budżet szkół
		UG Nowa Karczma	2,0	WFOŚiGW, środki własne
		UG Stara Kiszewa	2,0	budżet szkół
		ZWPK, Zielona Szkoła Schodno	14,31	WFOŚiGW, NFOŚiGW
28	Akcja edukacyjna dla uczniów gimnazjum „Pomorskie dymy – by nauka nie poszła w las a plastiki do pieca”	Starostwo Powiatowe w Kościerzynie	6,5	WFOŚiGW, PFOŚiGW

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Poniesione koszty w tys. PLN w latach 2007-2008	Źródła finansowania
27	Rozbudowa ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych w parkach krajobrazowych i kompleksach leśnych	ZWPK	22,0	WFOŚiGW
28	Organizacja festynów z okazji Dnia Ziemi, Sejmiki ekologiczne, Wdzydzkie warsztaty ekologiczne, „Powitanie wiosny” konferencja z okazji 25-lecia Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, Młodzieżowy Alert, Rajd rowerowy, Alert ekologiczna, Rybobranie	ZWPK	40,6	WFOŚiGW, PFOŚiGW
29	Promocja WPK, wydanie kalendarza ściennego, wydanie publikacji albumowej „Wdzydzki Park Krajobrazowy- cztery pory roku”, ulotki: Płazy WPK, Torfowiska	ZWPK	43,5	WFOŚiGW
Gospodarka odpadami				
30	Inwestycje w zakresie gospodarki odpadami	UG Karsin	100,0	środki własne
		UG Liniewo	8,17	środki własne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Poniesione koszty w tys. PLN w latach 2007-2008	Źródła finansowania
		UG Lipusz	65,40	b.d.
		UG Nowa Karczma	70,0	środki własne
		Nadleśnictwa: Kościerzyna i Lipusz	21,5	środki własne, PFOŚiGW, WFOŚiGW
31	Budowa ZZOK w Sierżnie wraz z wprowadzeniem systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w tym niebezpiecznych	UG Dziemiany	b.d.	b.d.
		UG Lipusz	14,4	środki własne
32	Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów Stary Las	UG Karsin	b.d.	b.d.
		UG Liniewo	50,5	środki własne
		UG Nowa Karczma	b.d.	b.d.
33	Zbiórka odpadów wielkogabarytowych	UG Lipusz	4,0	WFOŚiGW